

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра філософії та соціально-політичних наук

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
спеціальність	для всіх спеціальностей
назва освітньої програми	для всіх напрямів підготовки
статус	обов'язкова

Краматорськ
ДДМА

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія України та української культури» для підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, для усіх спеціальностей усіх напрямів підготовки.

Розробник:

_____ Н. Л. Стешенко, канд. істор. наук, доцент

Погоджено з групою забезпечення освітньої програми (для обов'язкових дисциплін):

Керівник групи забезпечення:

_____ Н. Л. Стешенко, канд. істор. наук, доцент

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії та соціально-політичних дисциплін, протокол № ____ від _____

В.о. завідувача кафедри:

_____ О. П. Кваша, канд. політ. наук

Розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради факультету економіки та менеджменту
протокол № ____ від _____

Голова Вченої ради факультету:

_____ Є. В. Мироненко, д-р техн. наук, професор

I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Актуальність вивчення дисципліни у зв'язку із завданнями професійної діяльності та навчання

Курс «Історія України та української культури» посідає одне з провідних місць в системі гуманітарних наук. Без ґрунтовних наукових знань про минуле свого народу неможливо зрозуміти сучасне, передбачити, а тим більше, будувати майбутнє. Предметом вивчення навчальної дисципліни є генезис, закономірності становлення та розвитку процесу державотворення на території України від найдавніших часів до сьогодення. Надзвичайно важливо, щоб студенти оволоділи системою знань про історичне минуле України та людства, могли самостійно визначити причину-наслідковий зв'язок історичних подій і процесів, тенденції історичного поступу та закономірності функціонування людського суспільства, особливості формування й побутування історико-культурної спадщини.

Знання основних етапів розвитку вітчизняної культури, її найвагоміших досягнень є необхідними для розуміння характеру сучасного українського народу, взаємовідносин людей.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Історія України та української культури» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів неісторичних спеціальностей. «Історія України та української культури» належить до циклу гуманітарних, соціально-політичних дисциплін. Курс тісно пов'язаний з такими навчальними предметами, як «Політологія», «Правознавство», «Релігієзнавство».

1.2. Метою викладання навчальної дисципліни «Історія України та української культури» є формування когнітивних, афективних та моторних компетентностей в галузі знань вітчизняної історії, зокрема, вивчення закономірностей виникнення і розвитку української нації та державності на території України, складного історичного шляху українського народу, дії об'єктивних законів розвитку суспільства, ролі суб'єктивних факторів у процесі їх реалізації, формування загальних основ та системи суспільно-політичних знань, сучасного політичного мислення, почуття патріотизму, національної гідності, об'єктивності в оцінці подій і фактів історії України та української культури у майбутніх спеціалістів, а також набуття навичок застосування зазначених компетентностей у професійній діяльності. Курс «Історія України та української культури» покликаний забезпечити студентів належним рівнем знань з історії української культури, сприяти гуманізації та гуманітаризації навчального процесу.

1.3. Завдання дисципліни:

- прищеплення культури історичного мислення, що надає можливість орієнтуватися в складних процесах сучасного розвитку українського суспільства та державотворення;
- засвоєння здобутків української культури, основних етапів її розвитку;
- виховання повноправного громадянина України, який здатен вільно орієнтуватися в суспільному житті, усвідомлювати свою роль та відповідальність перед суспільством і державою.
- вироблення навичок добирати та орієнтуватися в історичній інформації;
- вивчення студентами явищ, подій, процесів в історії України та української культури;
- розвиток у молоді творчого та критичного мислення;
- набуття умінь здійснювати історичний аналіз, історичну критику;

1.4. Передумови для вивчення дисципліни: вивчення шкільних курсів: «Історія України», «Всесвітня історія», складання фахового випробування з ДПА.

1.5. Мова викладання: українська.

1.6. Обсяг навчальної дисципліни та його розподіл за видами навчальних занять:

- загальний обсяг становить 225 годин / 7,5 кредити, а саме:
- денна форма навчання: лекції – 45 годин, практичні (семінарські) – 30 годин, самостійна робота студентів – 150 годин;
- заочна форма навчання: лекції – 4 години, самостійна робота студентів – 221 година.

II ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен продемонструвати достатній **рівень сформованості наступних програмних результатів навчання**. В узагальненому вигляді їх можна **класифікувати** наступним чином:

у когнітивній (пізнавальній) сфері:

Знання	<p><i>Студент здатний запам'ятовувати або відтворювати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – найважливіші факти, події та процеси історичного минулого українського народу; – основні тенденції історичного розвитку в конкретні історичні періоди; – наукову хронологію, періодизацію і характеристики основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії; – основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії; – основні принципи і методи історичного пізнання; – основні типи і види історичних джерел;
Розуміння	<p><i>Здатність розуміти та інтерпретувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – основні завдання історичної науки; – з'ясовувати взаємозв'язок між історичними подіями, культурними процесами; – класифікувати історичні джерела з метою реалізації краєзнавчої пошуково-дослідницької діяльності; – інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел (архівні документи, усні свідчення, музейні експонати, періодика, наукові праці тощо)
Застосування знань	<p><i>Здатність використовувати вивчений матеріал в нових ситуаціях:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі; – оцінювати основні тенденції та особливості історичного та культурного розвитку людства у певні історичні періоди; – організовувати практичне вирішення проблем історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України
Аналіз	<p><i>Здатність розбивати інформацію на відповідні компоненти і розуміти їх взаємозв'язок:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – аналізувати суспільні та культурні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії; – досліджувати життя та діяльність конкретних людей у контексті їхньої історичної доби; – упорядковувати історичні джерела у відповідності до їх інформаційного потенціалу при розробці дослідницької теми
Синтез	<p><i>Здатність поєднувати частини разом, щоби одержати ціле з новою системною властивістю:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – формулювати мету та завдання конкретного краєзнавчого дослідження; – пояснювати значення культурного спадку для розвитку людства в цілому та окремих спільнот; – встановлювати ефективну комунікацію з представниками різноманітних субкультур
Оцінювання	<p><i>Здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – аргументувати актуальність теми обраного краєзнавчого дослідження; – критично оцінювати ступінь розробленості дослідницької проблеми та новизну отриманих результатів; – узагальнювати результати дослідницької роботи та рекомендувати шляхи їх використання; – робити висновки про результати суспільно-політичної та культурної діяльності осіб, спільнот та структур у конкретні історичні епохи

в афективній (емоційній) сфері:

Сприйняття	<p><i>Бажання (направленість) студента:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – використовувати інноваційні форми і технології сучасної вітчизняної та зарубіжної історичної науки, освіти та культури; – визначати загальні і специфічні риси історичного та культурного розвитку регіонів України; – вказувати на взаємозв'язок вітчизняної, європейської і світової історії
-------------------	--

Реагування	<i>Активна участь студента в навчальному процесі:</i> – відповідати сучасним вимогам до організації навчального процесу; – дискутувати щодо перспектив розвитку історії в сучасних умовах; – співпрацювати з іншими студентами та викладачем в процесі обговорення проблемних питань на лекційних та семінарських заняттях, при виконанні і захисті індивідуальних завдань; – ініціювати і брати участь у дискусії з питань навчальної дисципліни
Ціннісна орієнтація	<i>Визнання та підтримка певних цінностей:</i> – налаштованість на консолідацію суспільства; – розділяти цінності колективної та наукової етики; – пояснювати важливість демократичних і культурних цінностей, вироблених у процесі історичного розвитку; – доводити історичну своєрідність, культурне та етнонаціональне розмаїття України; – виявляти повагу до різноманітних національних спільнот як невід’ємної складової історії України; – співпрацювати з носіями різних історичних і культурних цінностей; – визнавати роль і значення історичної науки, освіти та культури в процесі євроінтеграції України
Організація та Концептуалізація	<i>Засвоєння певної системи цінностей:</i> – дотримуватись концепції міжнаціонального та міжкультурного діалогу в Україні; – створювати умови для комунікації з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій
Характеристика за системою цінностей	<i>Дотримання певної системи цінностей:</i> – виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов’язків; – переглядати результати власної праці та визнавати власну відповідальність за свої вчинки; – практикувати дотримання етичних принципів ведення дискусій та оприлюднення результатів наукової праці; – поширювати кращий досвід професійної діяльності, демонструвати гідну соціальну поведінку, дотримуватися здорового способу життя

у психомоторній (діяльнісній) сфері:

Імітація	– студент здатний самостійно аналізувати історичні документи за допомогою різних наукових методів, спираючись на принципи історизму, об’єктивності, зв’язку теорії з практикою;
Відтворення маніпуляцій	– самостійно користуватися історичними джерелами, спеціальною історичною літературою та довідниковими виданнями з історії України та української культури;
Досягнення якості	– застосовувати одержані знання та набуті навички у вивченні інших суспільних наук;
Поєднання	– використовувати історичний досвід держав і державотворення в практичній діяльності для створення демократичної правової держави в Україні, для орієнтації в суспільно-політичному житті, оцінки суспільних явищ і подій;
Натуралізація	– самостійно робити правильні прогнози у сфері суспільно-політичного та культурного життя людства на основі історичних знань, як в процесі навчання так і під час самостійної діяльності

Формулювання спеціальних результатів із їх розподілом за темами:

Тема	Зміст програмних результатів навчання
1	<p><i>У когнітивній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • продемонструвати знання предмету, методів, джерел вивчення історії України та української культури; • розуміти сучасні методологічні підходи щодо вивчення історії України та української культури; • визначати риси неолітичної революції, причини та наслідки занепаду Великої Скіфії, грецької колонізації Північного Причорномор'я та Криму, процесу Великого розселення слов'ян; • називати пам'ятки трипільської культури та культури скіфів; • встановлювати хронологічну послідовність подій періоду; • співвідносити історичні події з відповідною епохою; <p><i>в афективній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • брати участь у колективному обговоренні проблеми появи на території України кочових племен кіммерійців, скіфів, сарматів, утворення античних міст-держав Північного Причорномор'я; наводити особисті аргументи українською мовою, усвідомлювати переваги та недоліки власної позиції та позицій інших учасників дискусії; <p><i>у психомоторній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • використовувати новітні методологічні підходи у навчальній діяльності: цивілізаційний, аксіологічний, культурологічний, антропологічний, багатофакторний; • самостійно формулювати особливості грецької колонізації Північного Причорномор'я та Криму, характеризувати підсумки та наслідки Великого розселення слов'ян
2	<p><i>У когнітивній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • означувати тип правління, характер держави, соціально-економічні відносини та політичний устрій Київської Русі; • формулювати причини процесу феодальної роздробленості Київської Русі; • характеризувати політичний і соціальний устрій Київської Русі та Галицько-Волинської держави, становище представників різних соціальних станів, форми землеволодіння та форми повинностей на різних етапах розвитку держав; • оцінити значення процесу хрещення Русі та візантійський вплив на формування давньоруської культури; <p><i>в афективній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • пояснити з різним ступенем деталізації передумови і причини утворення держави у східних слов'ян та сутність норманської й антинорманської теорій походження держави Київська Русь для фахівців та нефаківців та співпрацювати у команді при обговоренні зазначених проблем; • демонструвати знання з проблем становлення книжної справи й організації бібліотек; • дискутувати з питань жанрового різноманіття давньоруської літератури (оригінальної та перекладної): «Остромирове Євангеліє», «Повість временних літ», «Повчання Володимира Мономаха» тощо. <p><i>у психомоторній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • позначати на картосхемі території розселення східнослов'янських племінних союзів у VIII – IX ст., шлях «із варяг у греки», територіальні межі Київської Русі за часів правління Олега, Святослава, Володимира Великого та Ярослава Мудрого; • визначати наслідки внутрішньо- та зовнішньополітичної діяльності князів доби, передумови та історичне значення запровадження християнства як державної релігії, значення та наслідки Любецького з'їзду князів
3	<p><i>У когнітивній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • визначати тенденції щодо розвитку образотворчого мистецтва в Галичині і на Волині, особливостей Галицько-Волинської іконописної школи, культурних зв'язків Галицько-Волинського князівства з іншими землями Стародавньої Русі;

	<ul style="list-style-type: none"> • характеризувати політичне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського до і після Кревської унії, економічний та культурний розвиток українських земель у складі Великого князівства Литовського, становище суспільних станів, здобутки в галузі освіти; • визначати особливості суспільно-політичного життя українських земель у складі Великого князівства Литовського, причини та наслідки Кревської унії, причини виникнення українського козацтва; • характеризувати соціальну структуру українського суспільства, становище різних верств населення українського суспільства XVI ст., досягнення в освіті та книговидаванні; становище православної церкви, діяльність видатних діячів, православних братств; <i>в афективній сфері студент здатний:</i> • брати участь у колективному обговоренні проблеми захоплення українських земель Литвою і Польщею, литовсько-польські унії та їх наслідки для України; наводити особисті аргументи українською мовою, усвідомлювати переваги та недоліки власної позиції та позицій інших учасників дискусії; <i>у психомоторній сфері студент здатний:</i> • дискутувати щодо суспільно-політичних та національно-культурних змін, які відбулися на українських землях внаслідок Люблінської унії
4	<p><i>У когнітивній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • характеризувати соціальну структуру українського суспільства, становище різних верств населення; військово-політичну організацію козацтва, військово мистецтво козаків; становище православної церкви, діяльність видатних діячів періоду; • визначати наслідки Берестейської унії для національно-культурного та церковного життя в Україні; участі козацтва у Хотинській війні, наслідки та значення козацьких повстань; • розуміти передумови та причини Визвольної війни українського народу середини XVII ст., основні цілі війни та характер військових дій; • проаналізувати історичні наслідки Переяславської угоди та «Березневих статей» 1654 р.; • характеризувати діяльність Б. Хмельницького, відносини Гетьманщини з Польщею, Кримським ханством, Молдовою, Московією; умови мирних угод українців з польським урядом; зміни політичного, суспільно-економічного та національно-культурного становища українців; • розуміти зміст основних подій в історії України та української культури середини XVII ст.; процес формування української держави; • продемонструвати знання про політичний, адміністративно-територіальний устрій, армію, фінансову та судову систему Української гетьманської держави, про зміни, які відбулися в соціально-економічному та національно-культурному житті українців на 1657 р. <i>в афективній сфері студент здатний:</i> • брати участь у колективному обговоренні питання виникнення українського козацтва та його суспільно-політичну організацію; • пояснити процес формування системи козацького самоуправління та співпрацювати в команді при обговоренні проблеми; • практикувати дотримання етичних принципів ведення дискусій щодо геополітичних змін в Європі внаслідок Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст.; <p><i>у психомоторній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • позначати на картосхемі воєводства Речі Посполитої на українських землях та територіальні зміни, що відбулися; території, охоплені національно-визвольним рухом 20–30-х рр. XVII ст., місця розташування Запорозьких Січей-фортець, найважливіших подій; • працювати з історичними документами: аналізувати та порівнювати договори, укладені Б. Хмельницьким із Річчю Посполитою, Кримським ханством, Московською державою;

	<ul style="list-style-type: none"> • звітувати про виконання індивідуальних завдань: аналізувати та порівнювати історичні джерела, зіставляючи історичну інформацію, визначати місце Б. Хмельницького та його роль в історичному процесі; виявляти почуття поваги до видатних діячів минулого; • визначати причини та наслідки Національно-визвольної війни, місце Гетьманщини в міжнародних відносинах тогочасної Європи; дискутувати щодо проблем періодизації Національно-визвольної війни середини XVII ст.
5	<p><i>У когнітивній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • характеризувати зовнішню та внутрішню політику гетьманів в другій половині XVII ст., зміст політичних угод того часу, що стосувалися українських земель; особливості господарського, культурного та церковного життя. • визначати причини та наслідки московсько-української війни 1658–1659 рр.; Руїни; укладення гетьманськими урядами угод з державами-сусідами, найважливіших угод між іноземними державами, що стосувалися українських земель; <p><i>в афективній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • співпрацювати з іншими студентами та викладачем в процесі обговорення проблемних питань з історії України та української культури періоду Руїни на лекційних та семінарських заняттях, при виконанні і захисті індивідуальних завдань; <p><i>у психомоторній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • дискутувати щодо проблеми соціально-політичних та національно-культурних наслідків визвольної війни українського народу; • самостійно сформулювати основні причини, сутність і наслідки доби руїни в другій половині XVII ст.
6	<p><i>У когнітивній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • оцінювати основні тенденції та особливості процесу ліквідації української автономної державності у XVIII ст., трьох поділів Польщі, розподілу українських земель між Росією та Австрією; • характеризувати внутрішню та зовнішню політику І. Мазепи та інших гетьманів цього періоду, Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду»; зміст Конституції Пилипа Орлика; • визначати причини гайдамацького та опришківського рухів, скасування гетьманства і ліквідації Запорозької Січі, наслідки ліквідації Запорозької Січі та Гетьманщини, поділів Польщі, приєднання земель Правобережної України та Криму до Росії; значення Запорозької Січі й Гетьманщини в історії України та української культури; • доповісти про розвиток літописання, національно-визвольні мотиви в козацьких думах: «Літопис Самовидця», «Літопис Григорія Граб'янки», «Літопис Самійла Величка»; <p><i>в афективній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при обговоренні проблеми ліквідації української автономії у XVIII ст., трьох поділів Польщі, розподілу українських земель між Росією та Австрією; • демонструвати процес розповсюдження барокової культури в Україні: забудову українських міст, видатні архітектурні ансамблі Києва та Львова, особливості розвитку барокового живопису в Україні: іконопис та портретний живопис, барокові іконостаси, <p><i>у психомоторній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • побудувати схеми і таблиці з питань ліквідації автономії Гетьманщини протягом XVIII ст., розподілу українських земель між Росією та Австрією; • розробити план розповіді щодо розвитку мистецтва гравюри в українських друкарнях, золоті доби церковної музики, творчості М. Березовського та А. Веделя та зародження світської музики
7	<p><i>У когнітивній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати та оперувати знаннями щодо соціально-економічного та національно-культурного розвитку України в XIX ст., реформи 1861 року та особливостей її проведення в Україні, промислового перевороту і становлення капіталізму в Україні;

8	<ul style="list-style-type: none"> • характеризувати політику Російської імперії щодо України у першій половині XIX ст., початок національного відродження, форми соціального протесту українського населення, поширення на Україну російського та польського суспільних рухів, програмні засади діяльності Кирило-Мефодіївського братства, демократичні ідеї в маніфесті «Книга буття українського народу», значення літературної творчості Т. Шевченка, процес розвитку національної самосвідомості українців у 50-60-ті роки; • визначати наслідки для України російсько-турецьких воєн (1806–1812, 1828–1829 рр.), російсько-французької війни 1812 р., причини та значення антикріпосницького руху Наддніпрянщини, діяльності Кирило-Мефодіївського братства; • означувати політику Австрійської імперії щодо Західної України, її наслідки, економічний розвиток, соціальні відносини на українських землях Австрійської імперії, початок національного відродження на західноукраїнських землях, форми соціального протесту населення; • розуміти наслідки промислового перевороту, скасування кріпосного права та інших реформ 1860–1870-х рр. XIX ст. для України, основні тенденції соціально-економічного розвитку Наддніпрянської України у другій половині XIX ст., причини появи та розвитку громадівського руху; • аналізувати вплив аграрної реформи 1848 р. на розвиток економіки Західної України, особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських земель у другій половині XIX ст., суттєві зміни у соціальному складі населення, основні течії суспільно-політичного руху: москвофілів та народовців; діяльність «Просвіт» та Наукового товариства ім. Т. Шевченка, процес утворення українських політичних партій у Галичині; <p><i>в афективній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • брати участь у колективному обговоренні проблеми політичного, соціально-економічного та національно-культурного становища Наддніпрянщини та західноукраїнських земель у XIX ст., наводити особисті аргументи українською мовою, усвідомлювати переваги та недоліки власної позиції та позицій інших учасників дискусії; <p><i>у психомоторній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • дискутувати щодо суспільно-політичних змін, які відбулися в Наддніпрянській та Західній Україні внаслідок розвитку національно-визвольного руху; винайти взаємозв'язок культурного життя України з духовними процесами в інших країнах Європи
9	<p><i>У когнітивній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати становище українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій наприкінці XIX – початку XX ст.; • продемонструвати розуміння процесу розгортання національно-визвольного руху і утворення політичних партій в Україні; розвитку самостійницької і автономістської течій в національному русі та формування української соціал-демократії; • характеризувати економіку західноукраїнських земель у складі Австро-Угорської імперії, розвиток кооперативного руху, діяльність західноукраїнського політичного руху на початку XX ст., національних і спортивних організацій «Сокіл», «Січ», «Пласт»; • визначати політичні плани і наміри ворогуючих держав щодо українських земель, процес організаційного оформлення українського руху на західноукраїнських землях, його цілі та напрямки діяльності, соціально-економічне та суспільно-політичне становище населення впродовж війни, динаміку змін в свідомості різних соціальних верств українського суспільства; <p><i>в афективній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при обговоренні проблеми формування українських національних політичних партій наприкінці XIX – початку XX ст.;

	<p><i>у психомоторній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> працювати з джерелами інформації, інтегрувати їх зміст щодо причин і характеру Першої світової війни; діяльності політичних течій і партій в умовах війни; сформулювати соціально-економічні та політичні наслідки Першої світової війни
10	<p><i>У когнітивній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> визначати причини Української революції, її характер, місце різних політичних сил у подіях періоду; причини прийняття Універсалів УЦР, їх історичне значення, наслідки оприлюднення та вплив корніловського заколоту на події в Україні; місце і роль Всеукраїнських з'їздів рад у Києві та Харкові; Ультиматуму Раднаркому в політиці більшовиків щодо усунення УЦР; причини та наслідки першої війни радянської Росії з УНР, здобутки і прорахунки УЦР; причини та початок громадянської війни, процес проголошення ЗУНР та її злука з УНР; підсумки та наслідки громадянської війни в Україні;
11	<ul style="list-style-type: none"> характеризувати внутрішню та зовнішню політику урядів гетьмана П. Скоропадського, Директорії, ЗУНР, більшовиків, зміст Варшавської угоди між УНР та Польщею, культурне життя в Україні в умовах окупації та громадянської війни; <p><i>в афективній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> аргументувати власний погляд на проблему поразки Української національно-демократичної революції 1917–1920 рр.; співпрацювати у групі при обговоренні; <p><i>у психомоторній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> встановлювати хронологічну послідовність подій періоду, співвідносити історичні події з відповідною епохою
12	<p><i>У когнітивній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> називати імена історичних діячів цього періоду; описувати перебіг боротьби за незалежність Карпатської України; характеризувати основні заходи непу, сутність та наслідки політики форсованої індустріалізації та колективізації в Україні, причини та наслідки Голодомору, особливості суспільно-політичного та культурного життя періоду; політику урядів Польщі, Румунії, Чехословаччини на українських землях, стан економіки, життя населення, освіти та культури, діяльність політичних партій західноукраїнських земель у 30-х рр.; порівнювати «воєнний комунізм» і НЕП в УСРР; політику НЕПу та економічну політику 30-х років; правове, політичне та економічне становище населення України у складі інших держав (СРСР, Польща, Румунія, Чехословаччина); визначати результати й наслідки культурно-освітньої роботи більшовиків в 1920-х рр., причини та наслідки українізації, її вплив на українську культуру й ментальність населення УСРР, причини і наслідки вступу УСРР в СРСР, причини і особливості впровадження непу в Україні; причини і наслідки політики форсованої індустріалізації та колективізації, зв'язки між радянською модернізацією і зміною соціальної структури українського радянського суспільства, масовими репресіями в Україні; розбиратися щодо причин та наслідків радянсько-німецьких договорів 1939 року для українських земель; розуміти, пояснювати і застосовувати названі поняття та терміни; <p><i>в афективній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> пояснити з різним ступенем деталізації зміст політики більшовиків щодо релігії та церкви в Україні, основні завдання культурно-освітньої роботи, яку проводили більшовики в 1920-х рр., основний зміст політики «українізації», особливості розвитку української культури у даний період для фахівців та нефахівців та співпрацювати у групі при обговоренні зазначених проблем; <p><i>у психомоторній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> встановлювати хронологічну послідовність подій періоду, співвідносити історичні події з відповідною епохою; позначати на картосхемі зміни у територіально-адміністративному устрої УСРР в 1921–1928 рр.; основні індустріальні об'єкти; території, які входили до складу Польщі, Румунії, Чехословаччини у 1921–1938 рр. та місця основних подій періоду

13	<p><i>У когнітивній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • називати імена історичних діячів цього періоду; • описувати мобілізаційні заходи, процес окупації України, перебіг найважливіших військових подій 1941–1945 рр.; • характеризувати зміст плану «Ост», нацистський «новий порядок» в Україні, рух Опору та його основні течії; • порівнювати характер фашистського режиму у різних окупаційних зонах; • визначати наслідки радянсько-німецьких договорів 1939 року для українських земель; політики радянської новоприсєднаних до УРСР територій, причини поразок Червоної армії у 1941 році, основних військових операцій на території України, основні результати війни для України та українського народу, внесок українського народу у перемогу над Німеччиною та її союзниками; • аналізувати суперечливі явища в історії України під час Другої світової війни; • розуміти, пояснювати і застосовувати названі поняття та терміни; <p><i>в афективній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • співпрацювати з іншими студентами та викладачем в процесі обговорення проблемних питань в історії України під час Другої світової війни (1939–1945) на лекційних та семінарських заняттях, при виконанні і захисті індивідуальних завдань; <p><i>у психомоторній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • встановлювати хронологічну послідовність подій періоду, співвідносити історичні події з відповідною епохою; • позначати на картосхемі зміни у територіально-адміністративному устрої УРСР, українські землі, присєднані до УРСР в результаті реалізації радянсько-німецьких договорів 1939 року, битви та військові операції, місця, пов'язані з початком та завершенням визволення України від німецьких загарбників, окупаційні зони, на які була розділена Україна, території поширення та активних дій радянських партизан та українських повстанців
14	<p><i>У когнітивній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • характеризувати зовнішньополітичну діяльність УРСР у повоєнні роки та політику влади щодо економічного, соціально-політичного, релігійного, культурного та повсякденного життя населення у післявоєнні роки; сутність реформи управління економікою у середині 50–60-х рр. ХХ ст., здобутки та особливості розвитку культури в середині 50–60-х рр., сутність опозиційного руху; основні вимоги дисидентського руху 1960–1970-х років, явища у сфері культури, політику русифікації в освіті, науці літературі та мистецтві; • розкривати причини, зміст, методи та наслідки проведення операції «Вісла»; причини виникнення і значення опозиційного руху, наслідки процесу лібералізації для українського суспільства; причини активізації опозиційного руху, форми діяльності дисидентів; • визначати прояви політико-ідеологічної кризи радянського ладу в Україні, кризові процеси в економіці, демографічні процеси, здобутки та проблеми розвитку соціальної сфери; • аналізувати та оцінювати суперечливі явища в історії України та української культури періоду післявоєнної відбудови 1945 – початку 50-х років, в умовах десталінізації (1953–1964 рр.), періоду «застою» в Україні; <p><i>в афективній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • пояснювати важливість демократичних цінностей, вироблених у процесі історичного розвитку, а саме: в умовах десталінізації (1953–1964 рр.); самостійно означити культурне надбання української діаспори та здобутки української культури 1970-80-х років; <p><i>у психомоторній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • знайти на карті зміни в адміністративно-територіальному устрої України, території на яких були відбудовані та новозбудовані промислові об'єкти
15	<p><i>У когнітивній сфері студент здатний:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • визначати основні риси поглиблення економічної кризи, погіршення життєвого рівня населення, причини розпаду СРСР та його наслідки для державотворення в

<p>Україні, риси економічного, соціального, політичного, національного, культурного життя в умовах незалежності;</p> <ul style="list-style-type: none"> • характеризувати розгортання соціального та національного руху в Україні в умовах «перебудови», процес утвердження незалежності України, державотворчі процеси, соціально-економічні реформи в Україні та її інтеграцію у світове співтовариство, спрямованість змін у культурному та духовному житті після здобуття національної незалежності; • порівнювати політику та діяльність президентів України, розстановку політичних сил у Верховних Радах України періоду незалежності; • аналізувати та оцінювати суперечливі явища під час розпаду Радянського Союзу та в умовах незалежності України; <i>в афективній сфері студент здатний:</i> • брати участь у колективному обговоренні проблеми розбудови демократичного суспільства в сучасній Україні; наводити аргументи українською мовою, усвідомлювати переваги та недоліки власної позиції та позицій інших учасників дискусії; <i>у психомоторній сфері студент здатний:</i> • сформулювати здобутки та проблеми України на шляху розбудови владних структур, формування багатопартійності, розвитку економіки, інтеграції у європейський, світовий гуманітарний, культурний та освітній простір
--

III ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна форма)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1 Історія України з найдавніших часів до кінця XIX ст.						
1	Вступ. Витоки українського народу та його державності	15	2/1	4		9/14
2	Україна княжої доби та її роль у світовій історії. Київська Русь. Культура Київської Русі	15	4	2		9/15
3	Литовсько-польська доба в історії України. Культура України в XIV–XVI ст.	15	2	2		11/15
4	Козацька доба. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Формування української держави	15	4/1	2		9/14
5	Велика Руїна	15	2	2		11/15
6	Гетьманщина. Ліквідація української автономної державності. Україна у XVIII ст. Культура України наприкінці XVII – у XVIII ст.	15	4	2		9/15
7	Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX ст. Українська культура у XIX ст.	15	2	2		11/15
Змістовий модуль 2 Історія України XX – початку XXI ст.						
8	Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій наприкінці XIX – початку XX ст. Українська культура на початку XX ст. Утворення політичних партій в Україні (кінець XIX – початок XX ст.)	15	2	2		11/15
9	Україна в революції 1905-1907 рр. Україна в роки Першої світової війни	15	2	2		11/15

10	Українська національно-демократична революція 1917–1921 рр. Україна в революціях 1917 р.	15	4/1	2		9/14
11	Громадянська війна в Україні (1918-1920 рр.)	15	4	2		9/15
12	Україна у складі СРСР (1922-1939 рр.). Культурне будівництво у 1920–30-ті роки	15	2	2		11/15
13	Україна в роки Другої світової війни	15	2/1	2		11/14
14	Суспільно-політичний, соціально-економічний та культурний розвиток України від друг. пол. 40-х до початку 80-х рр. XX ст.	15	4			11/15
15	Національно-державне відродження українського народу. Незалежна Україна в сучасному світі. Основні тенденції розвитку української культури	15	5	2		8/15
Усього годин		225	45/4	30		150/221

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

3.2. Тематика семінарських занять

№ з/п	Тема заняття
1	Вступ
2	Найдавніші часи
3	Київська Русь. Культура Київської Русі
4	Литовсько-польська доба в історії України. Культура України в XIV–XVI ст.
5	Визвольна війна 1648-1654 рр.
6	Україна у 2-пол. XVII ст. Руїна.
7	Україна у XVIII ст. Культура України наприкінці XVII – у XVIII ст.
8	Україна у складі Росії у XIX ст. Українська культура у XIX ст.
9	Утворення політичних партій в Україні (к. XIX – поч. XX ст.)
10	Україна в революції 1905-1907 рр.
11	Україна в революціях 1917 р.
12	Громадянська війна в Україні (1918-1920 рр.)
13	Україна у складі СРСР (1922-1939 рр.). Культурне будівництво у 1920–30-ті роки.
14	Україна в II світовій війні (1939-1945 рр.)
15	Сучасна незалежна Україна. Основні тенденції розвитку української культури

3.3. Перелік індивідуальних завдань

Назва теми або тем, з яких виконується індивідуальне завдання	Питання, які пропонуються до самостійного вивчення
Тема 2. Україна княжої доби та її роль у світовій історії. 1. Політичний устрій Київської Русі. 2. Соціально-економічний розвиток. 3. Напрями зовнішньої політики. 4. Прийняття християнства. 5. Причини феодалної роздробленості Київської Русі. 6. Культура княжої доби.	Еволюція державного устрою Київської Русі. Розвиток сільського господарства, промислів, ремесла та торгівлі. Соціальна стратифікація населення Київської Русі. Боротьба з кочовиками, Візантією. Династичні зв'язки. Розвиток зовнішньої торгівлі. Причини, методи та наслідки прийняття християнства. Політичні та соціально-економічні причини феодалної роздробленості Київської Русі. Галицько-Волинська держава.
Тема 4. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. 1. Періодизація війни. 2. Розгортання національно-визвольної війни.	Розгортання національно-визвольної війни. Зборівський договір 1649 р. та початок процесу відновлення української державності. Білоцерківська угода 1651 р. та її наслідки.

	Багатовекторність зовнішньої політики Б. Хмельницького. Зміни в соціальній структурі суспільства. Формування нової української еліти. Привілейоване становище церкви. Міщанство. Перетворення селянства на вільний стан.
<p>Тема 6. Руйнування державних структур Гетьманщини та інтеграція українських земель до складу Російської імперії в XVIII ст.</p> <p>1. Колоніальна політика Російської імперії щодо України в XVIII ст. 2. Культура.</p>	Діяльність Івана Мазепи. Північна війна та Україна. Наступ на автономію України у складі Росії у першій половині XVIII ст. Деморалізація козацької старшини. Гетьман І. Скоропадський та Перша Малоросійська колегія. Наказний гетьман П. Полуботок. Гетьманування Д. Апостола. «Правління гетьманського уряду». Відновлення посади гетьмана. Реформи К. Розумовського. Друга Малоросійська колегія. Централізація та русифікація. Зруйнування Запорізької Січі. Три поділи Польщі, розподіл українських земель між Росією та Австрією.
<p>Тема 7: Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій.</p> <p>1. Діяльність «Руської трійці».</p> <p>2. Революційні події у 1848–1849 рр. в Західній Україні та їх значення. 3. Соціально-економічний розвиток України в пореформений період. 4. Соціально-економічний розвиток України в пореформений період. 5. «Українське питання» в баченні російської та австрійської влади й громадськості.</p>	Український національний рух. «Руської трійці»: виникнення, склад та практична діяльність. Революція 1848 р. в Галичині. Скасування панщини в Галичині. Діяльність Головної руської ради. Українсько-польське протистояння. Празький конгрес. «Галицько-руська матиця». Українці в імперському парламенті. Революційні події 1848–1849 рр. в Закарпатті й Північній Буковині. Значення революції 1848–1849 рр. для України. Економічна політика царського уряду. Залізничне будівництво й розвиток водяного транспорту. Створення машинної індустрії. Становлення капіталізму в сільському господарстві та промисловості. Соціальні зміни в структурі українського суспільства.
<p>Тема 9. Україна в Першій світовій війні (1914–1918 рр.).</p> <p>1. Причини, характер I світової війни. 2. Плани воюючих сторін щодо України. 3. Західна Україна у 1914 – 1916 рр.</p>	Причини й характер I світової війни. Українські політичні течії та партії в умовах війни. Західноукраїнські землі у 1914–1916 рр. Наслідки війни для українських земель.
<p>Тема 10. Українська національна революція 1917–1921 рр. та пошуки оптимальних моделей її реалізації у 1917 р.</p> <p>1. Утворення УЦР: склад та програма діяльності. 2. Універсали УЦР.</p>	Причини, завдання й особливості Лютневої (1917 р.) революції в Росії. Розстановка політичних сил в Україні. Діяльність УЦР у 1917–1918 рр.
<p>Тема 12. Міжвоєнний період історії українського народу (1921–1939 рр.).</p> <p>1. Національно-державне будівництво в Україні в 1920-х рр.</p> <p>2. Здійснення непу в Україні. Установлення тоталітарно-командної системи.</p> <p>3. Великий перелом та його наслідки для України.</p> <p>4. «Великий терор» в Україні.</p>	Соціально-економічна й політична кризи початку 1920-х рр. Запровадження непу. Голод 1921–1923 рр. Неп у промисловості та сільському господарстві. УСРР на початку 1920-х рр. Утворення СРСР. Остаточна втрата Україною незалежності. «Автономізація» УСРР. Зміцнення партійної диктатури. Згорання непу та українізації. Індустріальна гонка: завдання, труднощі, джерела фінансування, характерні риси, особливості, наслідки. Колективізація сільського господарства. Знищення селян-власників. Голодомор 1932–1933 рр. Створення колгоспної системи. «Великий терор» в Україні.

<p>Тема 14. Суспільно-політичний, соціально-економічний розвиток УРСР на початку 1950–1980-х рр.</p> <p>1. Дисидентський рух в Україні. 2. Духовний розвиток суспільства: ідеологічний диктат.</p>	<p>Еволюція поглядів українських дисидентів, пошуки нових форм боротьби та ступінь їх впливу на українську громадськість. Українське суспільство в умовах деструкції радянської тоталітарної системи в другій половині 1980-х рр.</p>
<p>Тема 15. Незалежна Україна в сучасному світі.</p> <p>1. Діяльність політичних партій. 2. Проблеми соціально-економічного розвитку</p>	<p>Становлення багатопартійності. Соціальна структура населення сучасної України, особливості економічного розвитку.</p>

Перелік тем рефератів

1. Проблема походження слов'ян в історичній науці.
2. Норманська та антинорманська теорія походження державності Київської Русі.
3. Галицько-Волинське князівство в XII–XIII ст.
4. Зародження українського козацтва та його суспільно-політична організація.
5. Брестська церковна унія 1596 р. та посилення національно-релігійного гноблення.
6. Селянсько-козацькі повстання на Україні XVI – I половини XVII ст.
7. Б. Хмельницький і проблеми державності України.
8. Міжнародна дипломатія Б. Хмельницького.
9. Політична діяльність гетьмана І. Мазепи.
10. Конституція Пилипа Орлика.
11. Запорозька Січ у XVIII столітті.
12. Суспільно-політична діяльність Т. Г. Шевченка.
13. Специфіка формування української нації.
14. Специфіка формування промислового пролетаріату Донбасу в II пол. XIX ст.
15. Суспільно-політичні погляди М. Драгоманова.
16. Суспільно-політична діяльність І. Франка.
17. Донбас в роки першої російської революції (1905–1907 рр.).
18. Аграрне питання в програмах політичних партій України на початку XX ст.
19. Національне питання в програмах політичних партій України на початку XX ст.
20. Політична діяльність В. Винниченка.
21. Політико-правові погляди М. Грушевського.
22. Діяльність українських політичних партій в 1917 р.
23. Донецько-Криворізька республіка: історія створення та альтернатива розвитку.
24. Політична діяльність С. Петлюри в роки громадянської війни.
25. Селянський повстанський рух на Україні під керівництвом Н. Махна.
26. Голод в Україні в 1921–1923 рр.
27. Безробіття в Донбасі часів непу.
28. Національна політика на Україні: досвід 1920-х років.
29. Голод на Україні в 1932–1933 рр.
30. Демографічні втрати України в 30-ті роки XX ст.
31. Автономія Карпатської України та її окупація хортистською Угорщиною.
32. Партизанський та підпільний рух у Донбасі у роки Другої світової війни.
33. Відбудова промисловості Донбасу після Другої світової війни.
34. Рух українських правозахисників у 1960 – 1970-ті рр. XX ст.
35. Українська еміграція і сучасна зарубіжна діаспора.
36. Формування багатопартійності в Україні: проблеми та перспективи.
37. Сучасний стан національного питання й міжнаціональні відносини в Україні.
38. Міжнародне економічне співробітництво України.
39. Аграрна реформа в Україні: проблеми та перспективи.
40. Студентські організації в незалежній Україні.

IV КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	65	Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, виступати з доповідями з визначених питань, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації
2	Тестове завдання №1	5	Семінарська контрольна робота № 1 в формі тестування включає питання, що були розглянуті на 1-5 семінарських заняттях з курсу історії України та української культури
3	Тестове завдання №2	5	Семінарська контрольна робота №2 відбувається в формі тестування, включає питання з другого модулю курсу, та охоплює теми 8-10
4	Написання реферату	5	Студент здатний продемонструвати достатній рівень опанування основних положень з обраної тематики, демонструвати знання відповідної літератури, вміння аналізувати матеріал, робити узагальнення та самостійні висновки
5	Модульна контрольна робота №1	10	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого модулю, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
6	Модульна контрольна робота №2	10	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем другого модулю, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Поточний контроль		100	-
Підсумковий контроль		100	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого та другого модулю курсу, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

4.2. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів заочної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Тестова контрольна робота, яка виконується студентом індивідуально в системі Moodle	40	Студент виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
2	Письмовий екзамен	60	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого та другого модулю курсу, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни.
Всього		100	-

4.3. Критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
<p>Когнітивні:</p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний запам'ятовувати або відтворювати найважливіші факти, події та процеси історичного минулого українського народу; студент здатний визначати основні тенденції історичного та культурного розвитку в конкретні визначні періоди; студент здатний відтворювати хронологію, характеристики основних етапів вітчизняної історії; студент здатний демонструвати знання основних підходів до вивчення історії та понятійного й категоріального апарату з історії 	<p>75-89% - студент припускається несуттєвих помилок у описі змісту знань і розуміння найважливіших фактів, подій та процесів історичного минулого українського народу; несуттєво помиляється при визначенні основних тенденцій історичного розвитку в конкретні історичні періоди; припускається несуттєвих помилок при відтворенні хронології, характеристики основних етапів вітчизняної історії; припускається несуттєвих помилок при демонстрації знань і розуміння основних підходів до вивчення історії та понятійного й категоріального апарату;</p> <p>55-74% - студент припускається суттєвих помилок у описі змісту знань і розуміння найважливіших фактів, подій та процесів історичного минулого українського народу; суттєво помиляється при визначенні основних тенденцій історичного розвитку в конкретні історичні періоди; припускається суттєвих помилок при відтворенні хронології, характеристики основних етапів вітчизняної історії; припускається суттєвих помилок при демонстрації знань і розуміння основних підходів до вивчення історії та понятійного й категоріального апарату;</p> <p>менше 55% - студент не може обґрунтувати свою позицію стосовно знання і розуміння найважливіших фактів, подій та процесів історичного минулого українського народу; не може самостійно визначити і пояснити основні тенденції історичного розвитку в конкретні історичні періоди; припускається грубих помилок при відтворенні хронології та характеристики основних етапів вітчизняної історії; не розуміє зміст основних підходів до вивчення історії та понятійного й категоріального апарату</p>
<p>Афективні:</p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний критично осмислювати матеріал; аргументувати власну позицію оцінити аргументованість вимог та дискутувати у професійному середовищі; студент здатний співпрацювати із іншими студентами та викладачем; ініціювати і брати участь у дискусії, розділяти цінності колективної та наукової етики 	<p>75-89% - студент припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції в дискусіях на заняттях та під час захисту індивідуальних завдань, відчуває певні складнощі у поясненні нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики</p> <p>55-74% - студент припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції, слабо виявляє ініціативу до участі у дискусіях та індивідуальних консультаціях за наявності складності у виконанні індивідуальних завдань; відчуває істотні складності при поясненні фахівцю або нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики</p> <p>менше 55% - студент не здатний продемонструвати володіння логікою та аргументацією у виступах, не виявляє ініціативи до участі у дискусії, не здатний пояснити нефахівцю суть відповідних проблем професійної діяльності; виявляє зневагу до етики навчального процесу.</p>

V ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	<ul style="list-style-type: none"> фронтальне опитування за термінологічним матеріалом та за питаннями до семінарського заняття; оцінювання активності участі у дискусіях
2.	Індивідуальні завдання	<ul style="list-style-type: none"> письмовий звіт або реферат про виконання індивідуального завдання; оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди
3.	Модульні контрольні роботи	<ul style="list-style-type: none"> стандартизовані тести; питання до модульної контрольної роботи
Підсумковий контроль		<ul style="list-style-type: none"> питання до екзамену

VI РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

6.1. Основна література

1. Алексеев С. В. Історія України : короткий курс лекцій (для студентів усіх спеціальностей та форм навчання). Краматорськ : ДДМА, 2007. 228 с.
2. Алексеев С. В. Політичні партії в Україні (1900–1917): навч. посібник з курсу «Історія України» для студентів усіх спеціальностей. Краматорськ : ДДМА, 2003. 72 с.
3. Алексеев С. В. Плани семінарських занять та методичні вказівки до них з курсу «Історія України» для студентів всіх спеціальностей. Краматорськ : ДДМА, 2008. 31 с.
4. Бойко О. Д. Історія України: навч. посібник. Видання 4-те, виправлене, доп. К. : Академвидав, 2012. 704 с.
5. Історія України / В. Ф. Верстюк [та ін.] ; під ред. В. А. Смолія. К. : Альтернативи, 1997. 416 с.
6. Історія України : довідник / Н. Л. Стешенко, О. А. Довбня. 2-е вид., перероб. та доп. Краматорськ : ДДМА, 2011. 68 с.
7. Історія України з найдавніших часів до початку ХХІ ст. : зб. документів і матеріалів / упоряд. : С. В. Алексеев, Н. Л. Стешенко. Краматорськ : ДДМА, 2017. 204 с.
8. Стешенко Н. Л. Історія України (друга половина 50-х – перша половина 80-х рр. ХХ ст.) : навчальний посібник. Краматорськ : ДДМА, 2012. 56 с.
9. Рибалка І. К. Історія України. Ч. 1 : Від найдавніших часів до кінця ХVІІІ ст. Харків : Основа, 1995. 448 с.
10. Рибалка І. К. Історія України. Ч. 2 : Від початку ХІХ ст. до лютого 1917 р. Харків : Основа, 1997. 480 с.

6.2. Допоміжна література

11. Губарев В. К. Історія України : універс. довідник. Донецьк : БАО, 2009. 383 с.
12. Дорошенко Д. І. Нарис історії України в 2-х т. Т. 1 : до половини ХVІІ ст. К. : Глобус, 1992. 238 с.
13. Дорошенко Д. І. Нарис історії України в 2-х т. Т. 2 : від початку ХVІІ ст. К. : Глобус, 1992. 349 с.
14. Історія України : довідник / упоряд.: С. Крупчан [та ін.]. 5-те вид., перероб. і доп. К. : Казка, 2010. 736 с.
15. Історія України : навчально-методичний посібник для семінарських занять / за ред. В. М. Литвина. К. : Знання, 2006. 607 с.
16. Історія України та її державності : курс лекцій : навч. посіб. для студ. і викладачів вищих навч. закл. / Л. Є. Дещинський [та ін.] ; наук. ред. Л. Є. Дещинський. Вид. 5-те, перероб. і допов. Л. : Національний ун-т «Львівська політехніка», 2009. 474 с.
17. Литвин В. М. Історія України : підручник. 5-те допов. вид. К. : Наукова думка, 2010. 828 с.

18. Малий словник історії України / В. Смолій [та ін.]. К. : Либідь, 1997. 464 с.
19. Михальчук П. А. Термінологічний і хронологічний довідник з історії України. 4-те вид. Т. : Підручники і посібники, 2009. 192 с.
20. Мітягін В. Ю. УСЕ. Історія України : [довідник] / ред. С. Кульчицький. К. : Майстер-Клас, 2009–2010. 240 с.
21. Пасічник М. С. Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та політичні перспективи : навч. посіб. К. : Знання, 2006. 735 с.

6.3. Web-ресурси

<http://www.history.org.ua/index.php?urlcrnt=JournALL/select.php&seriaName=geo>
<http://www.cossackdom.com>
http://www.geocities.com/ua_ukraine/ukrainerus.html
<http://www.uahistory.cjb.net/>
<http://www.holodomor33.org.ua/library.php>
<http://ukrarmy.kiev.ua/>
<http://sumy.net.ua/?p=1>
<http://www.studentbooks.com.ua/content/view/119/49/1/1/>